

DAYTRADER.NO

Forstå daytrading på 20 minutter

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

Innhold

Som daytrader handler du ofte CFD-kontakter	3
Hva handler en typisk daytrader?	6
Candelstick-grafer	7
Din daytrading-strategi: Inside bars	10
Slik åpner du en konto hos nettmegleren Markets	17
Omkostninger	19
Litt om risiko og ansvar	19

Risikoadvarsel og ansvarsfraskrivelse

Enhver bruk av opplysninger i denne e-boken, eksempelvis konkrete investeringer eller handler som følge av innholdet i e-boken, skjer på egen risiko. Daytrader.no er ikke ansvarlig for resultater som kan være forårsaket av at en leser eller bruker, på forskjellig vis, bruker informasjonen som presenteres her. Daytrader.no er på ingen måte ansvarlig hvis innholdet som presenteres i e-boken, direkte eller indirekte, medfører skade eller tap, tapt fortjeneste eller inntekt for brukeren eller enhver annen person som er kjent med innholdet i e-boken. Lesere oppfordres til å gjennomføre selvstendige analyser og undersøke materialet i e-boken på en kritisk måte, samt søke ekstern rådgivning dersom man ikke forstår risikoen forbundet med gearede produkter.

Trading på verdipapirmarkeder innebærer alltid en risiko. Verdi og avkastning kan øke eller falle, og man kan tape investert kapital. Tidligere avkastning og resultater er ingen garanti for fremtidige resultater.

Denne e-boken omhandler trading med gearede finansielle produkter, som reelt betyr at man låner penger til sine investeringer. Gearingelementet gjør at denne formen for handel ikke egner seg for alle. 60-85 % av privatinvestorer taper penger når de handler med CFD-er. Du oppfordres til å søke særskilt hjelp hos en bank, eller annen aktør med godkjennelse fra Finanstilsynet, for å motta investeringsrådgivning om hvorvidt gearede produkter egner seg for deg.

Du bør aldri handle for penger du ikke har råd til å tape, og du bør sette deg grundig inn i de risikoer som er forbundet med å handle med gearede produkter.

© Daytrader.no har opphavsretten til denne guiden. Du er velkommen til å dele den med andre, så lenge kildehenvisning er tydelig.

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

Du har lastet ned denne e-boken fordi du har lyst til å vite mer om aktiv børshandel og daytrading. Daytrader-gruppen (Danmark, Norge og Sverige) har hjulpet brukere med dette siden 2015, og vi forstår godt hvorfor du er interessert. Aktiv handel med verdipapir er en spennende hobby som gir deg innblikk i, og forståelse for, de sterke markedskreftene og verdensøkonomien på en helt ny måte.

Daytrader.no er en søsterside til **daytrader.dk**, som så dagens lys i 2015. Bak daytrader.dk står Christian Jain Kongsted og Erik Bork.

Siden oppstart i 2015 har tusenvis av dansker benyttet våre e-learning-verktøy og webinar. Vi omtales også ofte i dansk finanspresse omkring våre syn på markedene etc

Selv om vi er til stede i Norge, Danmark og Sverige, har vi kontor i København. Besøk oss på daytrader.no og kontakt oss på support@daytrader.no.

Det er også en interesse hvor du selv velger hvor stor innsatsen skal være. Hvis du handler for små beløp og med stramme stop loss, sørger du samtidig for å ha god kontroll på risikostyringen. Og hvem vet ... Én dag blir du kanskje så god til daytrading at det kan bli en ekstra inntekt for deg?

Denne e-boken er skrevet til deg som ønsker en kort introduksjon til hva daytrading egentlig er.

I boken presenteres du også for en daytrading-strategi som gjør at du kan måle krefter med børsmarkedet uten å miste kontroll over risikoen.

Du kommer ikke til å kunne kalle deg profesjonell daytrader etter å ha lest denne e-boken – det er heller ikke hensikten. Til gjengjeld får du en smaksprøve som gjør at du selv kan vurdere om du synes daytrading er noe for deg.

I e-boken bruker vi [nettmegleren Markets](#) når vi viser til eksempler på handler. Årsaken til dette er at Markets er en intuitiv og brukervennlig handelsplattform som tilbyr en CFD-konto velegnet til aktiv handel og daytrading. Du kan se en video (dansk) om hvordan du åpner en [konto hos Markets her](#).

La oss komme i gang!

Som daytrader handler du ofte CFD-kontakter

Private daytradere handler sjeldent med de fysiske aksjene til et selskap. I stedet for handler du et verdipapir som kalles CFD (Contract for difference), eller differansekontrakt på norsk. I denne e-boken bruker vi nettmegleren Markets til å handle CFD-er.

En CFD er et finansielt instrument som gjenspeiler prisen på et underliggende aktivum. Det kan for eksempel være en aksje som du finner på Oslo Børs, men også en råvarepris, en aksjeindeks eller et valutakryss. Dersom det underliggende aktivumet på CFD-en du handler er Equinor-aksjen, vil prisen på CFD-kontrakten oftest ligge rundt det samme prisnivået som aksjen handles for på børsen. Beveger aksjekursen seg oppover, vil prisen på CFD-en din også flytte seg opp. Og omvendt.

Hvorfor ikke bare handle den fysiske Equinor-aksjen, da?

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

Fordelen med en CFD-kontrakt er at du kan benytte både gearing (giring på norsk) og shorting. Dette er viktige uttrykk for alle daytradere, så vi tar ett begrep om gangen.

1. **Gearing.** Når du kjøper en fysisk aksje fastsettes prisen på børsen med utgangspunkt i prinsippet om tilbud og etterspørsel. Hvis du har kjøpt aksjer for 10 000 kroner, og aksjekursen i løpet av de kommende dagene stiger 6 %, har du tjent 600 kroner (6 % av 10 000 kroner). Når du gearer en investering blir regnestykket annerledes.

Med en CFD-kontrakt kan du geare investeringen slik at du «satser» ti ganger aksjens bevegelse. Det betyr at dersom aksjekursen beveger seg 6 % vil verdien på CFD-kontrakten din ha steget/falt omkring 60 %. Dette betyr at svingningene kan bli voldsomme hvis du ikke har god forståelse for risikostyring, men når gearing benyttes av kompetente tradere kan verktøyet brukes til å maksimere avkastningen på handlene.

Hvis du gearer en investering ti ganger, betyr det at du reelt sett kun behøver ca. 600 kroner for å oppnå en eksponering på 6000 kroner. Resten av beløpet (5400 kroner) låner du av nettmegleren som du benytter. Prinsippet ligner i bunn og grunn på et boligkjøp, dog i noe mindre skala. Hvis du kjøper et hus til fire millioner kroner, er det vanlig at du kun stiller en mindre del av beløpet til utbetaling, for eksempel 400 000 kroner (10 %). Det resterende låner du, mot at du stiller pant i boligen, og på den måten kan vi si at du gearer boliginvesteringen din ti ganger.

2. **Shorting/salg.** Når du shorter spekulerer du i kursfall. Hvis du kun har kjennskap til alminnelig aksjehandel, kan det være vanskelig å forstå shorting-begrepet. Når du kjøper aksjer på børsen, gjør du dette med en forhåpning og forventning om at kursen på aksjen stiger i verdi. Dette er ikke alltid tankegangen til en dyktig daytrader. Han eller hun handler ofte med CFD-kontrakter, et finansielt instrument som gjenspeiler kursen på et underliggende aktivum, uten å eie den fysiske aksjen. Med en CFD er det derfor mulig å «shorte», eller «selge», markedet og på den måte oppnå positiv avkastning hvis selve aksjekursen faller.

Når du shorter kan du forestille deg at du låner et bestemt antall aksjer. Deretter selger du dem øyeblikkelig, for så å håpe at kursen faller slik at du kan kjøpe aksjene tilbake billigere når du må levere dem tilbake. Gevinsten din vil være differansen mellom prisene på salgs- og kjøpstidspunktene, derav navnet differansekontrakt.

Kritikere av short-salg hevder at det er uriktig og uetisk å tjene penger på et aksjeselskaps nedtur. Som privat daytrader handler du i meget liten skala sammenlignet med resten av markedet, men du bør naturligvis vurdere om du synes det å spekulere på kursfall (shorting) er et verktøy som passer din investeringsstrategi. Fortalere for shorting påstår på sin side at det ofte er kortere som avslører ulovligheter, feil og svindel i og rundt et firma. Dermed er det mulig å argumentere for at kortere bidrar til å stikke hull på markedsboblene før de blir altfor store.

Nå har du lært om de viktige daytrader-begrepene gearing og shorting. Vi forstår at det kan virke komplisert, men faktisk er det hele ganske enkelt. Det er nettmegleren din som står for alt "papirarbeidet", og vanligvis sørger handelsplattformen for å geare investeringen din automatisk (f. eks. X5) slik at du ikke behøver å tenke på gearingnivå. Hvis du ønsker å spekulere i kursfall, trykker du kun på «Selg» («Sell») i stedet for «Kjøp» («Buy») utenfor CFD-en som du handler.

La oss se på noen konkrete eksempler:

Sell	Buy
406.50	406.55
Information	
Minimum Trade Size:	1 Units ⓘ
Overnight Interest (Buy)*:	-0.0076% ⓘ
Overnight Interest (Sell)*:	-0.0063% ⓘ
Overnight Interest Time:	22:00 (GMT +1) ⓘ
Leverage:	1:5 ⓘ
Initial Margin:	20% ⓘ
Maintenance Margin:	10% ⓘ
Rollover Date:	None ⓘ
Instrument Currency:	N/A ⓘ
ⓘ Trading Opens - Thu 14:31 - Thu 20:59 (GMT +1)	
Available out of Trading Hours:	Yes ⓘ

I handelsvinduet hos Markets finner du enkelt kjøps- og salgskurser. Trykk på "Buy" hvis du vil spekulere i prisstigninger og "Sell" hvis du tror på kursfall.

Kjøp: Vi forestiller oss at du ønsker å spekulere i en prisstigning i Tesla. Derfor logger du inn på handelskontoen din hos [nettmegleren Markets](#) og bruker søkefeltet til å navigere deg frem til Tesla. Handelsvinduet ser ut som på bildet til venstre.

Dersom du trader på CFD-kontoen din hos Markets, vil alle handler foregå som CFD-er. Det er derfor ikke Tesla-aksjen som du kjøper, men CFD-versjonen som følger aksjekursen. I dette eksempelet er det nettopp CFD-en du gjerne vil ha fingrene i.

Utenfor gearing-feltet («Leverage») kan du se at det er en CFD-kontrakt du handler. Her opplyses det at verdipapiret handles med en gearing på 1:5, noe som betyr at både gevinster og tap femdobles.

Hvis du ønsker å spekulere i en stigning, trykker du på «Buy» og velger deretter hvor mange

kontrakter du vil kjøpe. Av skjermdumpen ovenfor kan du se at minste handelsstørrelse («Minimum trade size») er én enhet («1 units»).

Kursen på handelstidspunktet (jmf. skjermdump) var 406,55 dollar. For enkelthetsskyld runder vi opp til 410 dollar, noe som er prisen du må betale for å kjøpe en fysisk Tesla-aksje på børsen.

I dette eksempelet handler du imidlertid en CFD-kontrakt, og aksje-CFD-er er som utgangspunkt gearet fem ganger. Det betyr at du kun behøver å deponere 410 dollar/5 = 82 dollar for å være eksponert tilsvarende én Tesla-aksje. Resten av beløpet «låner» du av nettmegleren, som beskrevet i avsnittet om gearing.

Selg: Hvis du derimot mener at Tesla-aksjen er overpriset, og du tror kursen vil falle i løpet av nærmeste fremtid, kan du spekulere i dette kursfallet. På samme måte som i kjøpseksempelet ovenfor går du inn på din CFD-handelskonto hos [nettmegleren Markets](#) og finner frem til verdipapiret.

Denne gang trykker du imidlertid IKKE på «Buy», men velger i stedet for «Sell». Dersom du er vant til å handle med aksjer, tenker du kanskje at salgsknappen brukes til å selge aksjer som du har i depotet ditt. Slik er det ikke når du handler med CFD-kontrakter. Her betyr «selg» at du ønsker å spekulere i kursfall, altså å shorte markedet. Hvis du vil lukke en allerede åpen posisjon velger du i stedet for «Close», men dette kommer vi tilbake til på et senere tidspunkt.

Ifølge handelsvinduet på forrige side kan du selge Tesla til en kurs på 406,50 dollar. Vi forenkler også dette eksempelet og runder ned til 405 dollar. Dersom du ønsker å shorte Tesla, trykker du på «Sell» og velger deretter antall kontrakter du ønsker å selge. Shortposisjoner er også gearet fem ganger, noe som betyr at du - hvis vi forestiller oss at du selger fem enheter - må betale $405 \text{ dollar} / 5 = 81 \text{ dollar}$ per enhet. Posisjonen din består av fem enheter, og det koster derfor totalt $81 \text{ dollar} \times 5 = 405 \text{ dollar}$ å åpne posisjonen. Dette er samme beløp som det ville kostet å kjøpe én fysisk Tesla-aksje. Forskjellen er at du er eksponert for 2025 dollar, selv om du kun har betalt en femtedel av eksponeringen.

Investeringen din er nå gearet fem ganger i nedadgående retning, så det er bare å håpe på at den underliggende Tesla-aksjen faller.

Det er viktig for oss å understreke at det ikke er grunn til å fortvile dersom du ikke forstår alt dette med det samme. Hvis du kun er vant til alminnelig aksjehandel, krever CFD-er at du endrer tankegangen en smule. Den brukervennlige nettmegleren Markets gjør det heldigvis enklere å forstå. Alt du i bunn og grunn behøver å gjøre er å trykke på «Buy» eller «Sell» utenfor de enkelte verdipapirene på CFD-kontoen din og deretter velge hvor mye du ønsker å eksponere deg for. Husk at jo større posisjoner du tar, jo større kan både gevinstene og tapene bli.

Du kan enkelt følge med i utviklingen til åpne posisjoner på handelsplattformen, og du kan lukke posisjoner så lenge børsen hvor det aktuelle papiret handles er åpen.

Hva handler en typisk daytrader?

Som daytrader kan du handle alle typer verdipapirer som har en CFD tilknyttet. Dette er tilfellet for alle de største aksjene. I Norge kan du blant annet handle Equinor, Storebrand, Mowi, Orkla og Norsk Hydro som CFD-er, i tillegg til hundrevis av aksjer fra USA, England, Tyskland, Frankrike etc.

Noe som imidlertid kan virke overraskende på enkelte, er at de fleste CFD-tradere ikke spekulerer så mye i aksjer, men derimot retter søkelyset mot råvarer, indekser og valuta.

Hovedårsaken til dette er at de sistnevnte produktene er meget likvide, samtidig som handelsomkostningene (spreads) er lave.

Råvarer som gull og olje er ofte interessante å handle, fordi kursbevegelsene kan være store i løpet av én og samme dag. Det samme gjelder også mange av de store indeksene.

En aksjeindeks representerer utviklingen til et utvalg av aksjer. For eksempel måler OSEBX-indeksen (hovedlisten på Oslo Børs) den samlede utviklingen til de største norske aksjene.

Den amerikanske S&P 500-indeksen måler utviklingen til 500 store utvalgte, amerikanske aksjer. DAX-indeksen representerer utviklingen til 30 av de største tyske aksjene. Både S&P 500- og DAX-indeksen er meget populære indekser for daytradere.

Hos [nettmegleren Markets](#) har indeks-CFD-ene fått spesielle navn. Dersom du vil spekulere i utviklingen til S&P 500-indeksen, må du lete deg frem til CFD-kontrakten som heter USA 500. Nedenfor kan du se noen av de mest populære indeksene og hva de heter når du handler dem som CFD-er hos Markets.

DAX = Germany 30	NASDAQ = US TECH 100	Gull = Gull
S&P 500 = USA 500	Euro Stoxx 50 = Europe 50	Sølv = Silver
Dow Jones = USA 30	FTSE = UK 100	Kobber = Copper

Candelstick-grafer

Nå er det snart på tide å kikke på en strategi til aktiv handel, men før vi kaster oss over strategien vil vi introdusere deg for en ny type graf: candlestick. Hvis du allerede er fortrolig med bruken av slike grafer, kan du velge å hoppe over dette avsnittet.

Har du tidligere handlet aksjer, er du sikkert kjent med linjediagrammene som viser kursutviklingen til en aksje. Disse grafene består kun av én linje som tegnes på bakgrunn av, for eksempel, aksje- eller indekskursen når børsen stenger en tilfeldig dag.

Grafen nedenfor viser utviklingen til den amerikanske S&P 500-indeksen på et linjediagram.

Figur 1: Grafen viser kursutviklingen til den amerikanske S&P 500-indeksen i et linjediagram. Hvert punkt settes i forhold til dagens stengekurs, deretter tegnes linjen gjennom disse punktene.

Som du ser vises prisutviklingen enkelt og tydelig. Kursen går opp og ned over tid og er på figur 1 endt i et nivå på 3140,28 dollar. Linjediagrammets problem er imidlertid at det er altfor simpelt for en daytrader. Som daytrader ønsker du å få så mye informasjon om kursutviklingen som mulig og handle ut fra et optimalt beslutningsgrunnlag. Av den grunn benytter de fleste daytrader seg av en såkalt candelstick-graf. Bildet nedenfor viser samme utvikling i S&P 500 som figur 1, bare ved hjelp av candlesticks.

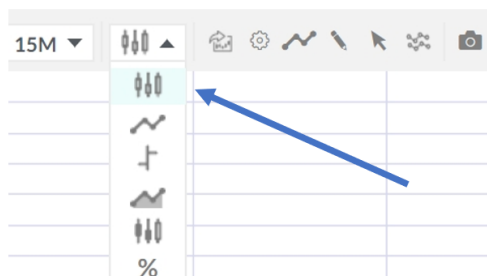

Figur 2: Ovenstående viser kursutviklingen til den amerikanske S&P 500-indeksen som en candlestick-graf. Hver candlestick/bar representerer én dag. En grønn candlestick betyr at stengekursen var høyere enn åpningskursen. Røde candlesticks betyr at stengekursen lå lavere enn åpningskursen.

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

Ved første øyekast kan grafen se litt forvirrende ut, men når du har vennet deg til candlestick-grafer kommer du til å synes at tradisjonelle linjediagram er for simple og nesten verdiløse i trading-øyemed.

Candlestick-grafen har fått navn etter søylene som minner om stearinlys. Et vanlig linjediagram viser kun stengekurs, mens en candlestick-graf viser både åpningskurs, laveste kurs, høyeste kurs og stengekurs for det valgte tidsintervallet.

Over grafvinduet på handelsplattformen til Markets kan du endre grafutseendet. Søylene betyr at du vil vise kursutviklingen som en candlestick-graf.

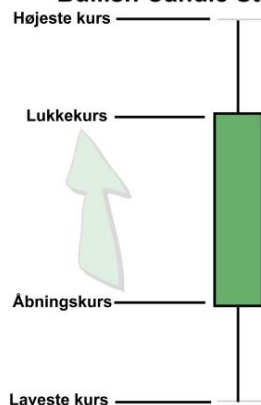
Candlestick-grafen inneholder derfor langt mer informasjon enn en simpel linjegrav, samtidig som du får et mer visuelt nyansert bilde av kursutviklingen innenfor bestemte tidsintervaller.

Et «candle» består typisk av en tykk bar og to loddrette linjer, som viser intervallet som kursen har beveget seg innenfor i den gitte tidsperioden. På grafen ovenfor er intervallet én dag, og hver søyle representerer derfor prisutviklingen i løpet av hele den aktuelle handelsdagen.

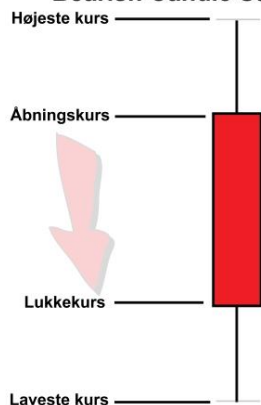
Den tykke baren i candlestick-et kalles «kroppen» og farges grønn eller rød. Området indikerer forskjellen mellom åpnings- og stengekursen. Hvis baren er grønn, så var stengekursen høyere enn åpningskursen. Dersom baren er rød, så var stengekursen lavere enn åpningskursen. Fargene forteller altså om markedet har en opp- eller nedadgående trend.

På bildet nedenfor har vi zoomet inn på to «candles» som begge representerer typiske candlesticks. Til venstre ser du en grønn bar som signaliserer at stengekursen var høyere enn åpningskursen i det valgte tidsintervallet (f.eks. en dag). Til høyre ser du en rød bar som signaliserer at stengekursen lå under åpningskursen. De to halene (omtales også som skygger) i opp- og nedadgående retning forteller at kursen, i løpet av tidsintervallet, har vært både høyere og lavere enn åpnings- og stengekursene.

Stigende: Bullish Candle Stick

Faldende: Bearish Candle Stick

Til sammen utgjør delene i et «candle», kursintervallet i den gitte perioden. Den fargelagte delen kalles, som nevnt, for «kroppen». Et grønt «candle» kalles for et bullish candle, mens et rødt «candle» kalles for et bearish candle. Jo lengre kroppen er, jo mer har kursen beveget seg i perioden. Kroppens lengde forteller derfor mye om hvor intenst kjøps- eller salgspresset har vært i den valgte tidsperioden. En kort kropp indikerer små kursbevegelser, kanskje fordi markedet har konsolidert eller er ubeslutsomt.

Både daytradere og mer langsiktige investorer benytter seg av en lang rekke candlestick-formasjoner for å tolke en kursutvikling.

Når du åpner grafvinduet ditt hos [nettmegleren Markets](#) for første gang, vil grafen typisk være angitt som en candlestick-graf. Hvis du ønsker en annen grafvisning, kan du enkelt endre dette i innstillingene øverst i grafvinduet.

Vær oppmerksom på at det kan ta litt tid før du venner deg til å bruke candlestick-grafer, men når du først forstår dem, er de uvurderlige i tolkningen av kursutviklinger.

Din daytrading-strategi: Inside bars

Nå har du blitt introdusert for CFD-kontrakter, shorting og candlesticks, så forhåpentligvis har du mot på å lære en simpel strategi til aktiv handel. Hvis du satser et mindre beløp og benytter deg av et tett «stop loss», er du sikker på å holde risikoen lav. Husk likevel alltid: Selv om du har god kontroll på risikostyringen, må du aldri handle for mer enn du har råd til å tape. Dette er en tommelfingerregel når du handler aksjer, og den er enda viktigere å følge når du handler CFD-er.

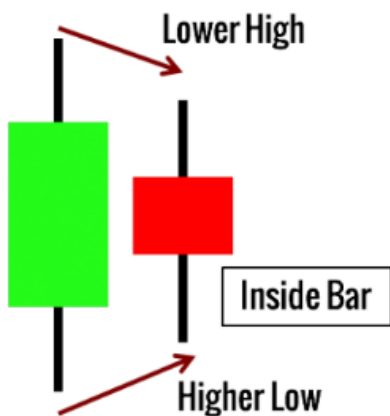
Daytrading-strategien som vi introduserer deg for kalles «inside bar-strategien» og kan benyttes uansett om du handler aksjer, indekser eller råvarer. I det følgende eksempelet benytter vi strategien til å handle den store amerikanske indeksen S&P 500 (US 500 hos Markets).

Strategien tar utgangspunkt i candlestick-grafer og utnytter såkalte brudd på prisintervall. Den benytter seg ikke av noen form for fundamental analyse, vurdering av regnskapstall eller lignende, men fokuserer utelukkende på kursutviklingen for å vurdere i hvilken retning prisen er på vei.

Børsmarkedet beveger seg ofte i rykk og napp, og når det først oppstår en opp- eller nedadgående trend, kan denne pågå en stund. Det er nettopp dette strategien forsøker å utnytte.

Det er mulig å bruke strategien både langsiktig og på dag- eller ukesgrafer. Siden denne e-boken handler om aktiv trading, velger vi å bruke strategien på en 15-minutters graf (du kan endre tidsintervallet til 15 minutter øverst i grafvinduet til Markets, like ved hvor du også velger grafvisning).

Du må altså først endre kursvisningen din på [handelsplattformen til Markets](#) til en 15-minutters candlestick-graf og deretter lete etter en bestemt type «candles». Vi kommer til å gjennomgå alt punkt for punkt nedenfor, men la oss først se nærmere på strategiens prinsipp.

Studer de to candlesticks-ene til venstre nøye. Hver søyle representerer et tidsintervall på 15 minutter. I det første intervallet (grønn søyle) har prisen beveget seg opp og ned innenfor et visst intervall. Deretter skjer det en sammentrekning av både prisutsving og -utvikling i de etterfølgende 15 minuttene (rød søyle). Denne sammentrekningen identifiseres ved at den røde søylen er lavere enn den grønne og samtidig fullstendig omsluttet av sistnevnte. Det røde «candle» kalles derfor en «inside bar».

Vi kan si at kjøperne og selgerne i markedet har tatt en liten pause eller – som minimum – vært uenige om hvilken retning markedet skulle i nettopp det tidsintervallet som

den røde søylen representerer. Hvis alle investorer hadde kjøp i løpet av de 15 minuttene hvor den røde søylen ble dannet, ville kursen steget ytterligere. Den første grønne søylen ville i så tilfelle blitt etterfulgt av en enda høyere grønn søyle.

Slik har det imidlertid ikke gått i eksempelet vårt. Kjøperne og selgerne er ubesluttsomme, og kursutviklingen har gått i stå. Det har altså oppstått en «inside bar» som omsluttet fullstendig av den første grønne søylen.

Tanken med «inside bar-strategien» er at den aktive daytraderen venter på at markedet igjen beslutter seg for hvilken retning det skal ta, for deretter å «hoppe på vognen» med det samme den videre kursutviklingen står klar.

Som daytradere sitter vi dermed klar når den tredje søylen er ved å dannes, og vi kjøper eller selger (shorter) i det øyeblikket når den tredje søylen (eller en av de etterfølgende) når høyere eller lavere enn den første (grønn i ovenforstående eksempel).

Når dette inntreffer, entrer vi markedet med en gearet posisjon og blir med på turen i noen minutter eller timer. Forhåpentligvis er prisutviklingen nå så aktiv at vi ender med å tjene penger.

Husk at en gearet posisjon betyr at kursbevegelsene ikke behøver å være så store for at du skal oppnå positiv avkastning. Med gearing har vi nemlig forstørret den mulige gevinsten, men også det eventuelle tapet.

På de neste sidene ser vi på et par eksempler hvor det oppstår en «inside bar» i S&P 500-indeksen.

Figur 3: Inside bar-figuren består av de to candlestick-søylene i sirkelen. Her tar vi en kjøpsposisjon nøyaktig i det tidspunkt prisen beveger seg over det øverste punktet i den første søylen i sirkelen. Stop loss settes ved det laveste punktet i den første søylen.

Bildet ovenfor viser utviklingen til S&P 500-indeksen på en 15-minutters graf. Hver candlestick (søyle) angir et tidsintervall på 15 minutter. Som du ser oppstår det en «inside bar» omkring kl. 15.45 (sirkel) hvor det først dannes en høy, rød søyle og deretter en lavere, grønn søyle som omslutes av den røde søylen (en «inside bar»).

Som daytradere venter vi nå på at markedet bestemmer seg for en videre retning. Dette skjer allerede omkring kl. 16.00, hvor prisen overstiger den første røde søylen (kurs 3052 dollar). På dette tidspunktet går vi inn i markedet med en kjøpsordre og satser på at kursen skal videre opp.

I eksempelet vårt velger vi å lukke posisjonen og ta gevinst når kursen når 3084 dollar, like før det amerikanske markedet stenger kl. 22.00 norsk tid. Vi har dermed fått med oss en stigning på 1 %.

Dette høres kanskje ikke ut som all verden, men du skal huske på at CFD-kontrakten for S&P 500-indeksen hos [nettmegleren Markets](https://www.markets.no/) er gearet med en faktor på 1:20. Du har derfor ikke tjent kun 1 %, men derimot hele 20 %. Hadde du gått inn med en posisjon på 10 000 kroner, ville du ha oppnådd en avkastning på 2000 kroner på denne handelen, som kun varte i et par timer.

Som nybegynner behøver du ikke å kjøpe mer enn én enhet. I eksempelet vårt ville dette, på grunn av gearingen, kostet $3052 \text{ dollar} / 20 = 152 \text{ dollar}$, eller ca. 1500 kroner. Avkastningen ville i så fall bli ca. 300 kroner. Med CFD-handler har du mulighet til i stor grad selv å bestemme innsatsen.

La oss se på nok et eksempel:

I eksempelet nedenfor kan vi se en «inside bar» omkring kl. 18.15 (sirkel). Bruddet på det laveste nivået til den første søylen skjer denne gang nedover, omkring kl. 18.45, ved en kurs på ca. 3144 dollar. På dette tidspunktet åpner vi en short-posisjon ved å trykke på «Sell» på [handelsplattformen til Markets](#). Vi spekulerer altså i et kursfall. Nok en gang er vi med på bølgen, denne gang nedover, og lukker posisjonen like før den amerikanske børsen stenger kl. 22.00 norsk tid. Da står kursen på S&P 500-indeksen i 3126 dollar.

Figur 4: Inside bar-figuren består av de to candlestick-søylene i sirkelen. Her tar vi en short-posisjon når prisen beveger seg under det nederste punkt i den første søylen i sirkelen. Stop loss settes ved det høyeste punkt i den første søylen.

Gevinsten ved handelen tilsvarer 0,6 %, heller ikke denne gang spektakulært hvis vi kun ser på den prosentvise differansen. Men grunnet gearingen på 1:20 blir den samlede avkastningen på handelen ca. 12 %.

Det er viktig å understreke at strategien kun bør benyttes i S&P 500-indeksen innenfor åpningstidene til de amerikanske børsene (kl. 15.30-22.00 norsk tid).

Som du sikkert kan se av bildene ovenfor, fortsetter kursutviklingen også før og etter børsens normale åpningstider. Dette skyldes at [Markets](#) også måler kursutviklingen før og etter de offisielle åpningstidene til børsen. Det har seg nemlig slik at CFD-kontraktene kan handles nesten døgnet rundt. Volatiliteten er imidlertid lavere utenfor børsens åpningstider, og derfor anbefaler vi kun å handle mellom kl. 15.30 og kl. 22.00 hvis du benytter denne strategien i S&P 500-indeksen.

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

Strategien kan imidlertid brukes på andre markeder, som råvarer og valuta. Særlig på råvaremarkedet er det høy volatilitet også på andre tidspunkt, så her er det bare å eksperimentere.

Det er naturligvis ingen garanti for at strategien ender med å være vellykket hver gang. Husk derfor å minimere risikoen ved å lukke posisjonen raskt (tett stop loss) hvis kursutviklingen går motsatt av dine forutsigelser. En god tommelfingerregel er å lukke posisjonen hvis kursen stiger eller faller forbi høyeste/laveste punkt på den første søylen i «inside bar»-formasjonen.

En CFD-handel lukkes alltid hos Markets med kommandoen "Luk position". Det skyldes, at "sølg" betyder "short".

Disse punktene er angitt ved de to horisontale linjene i eksemplene ovenfor. I det første eksempelet (figur 3) burde du sette et stop loss - og lukke posisjonen - ved kurs 3036 dollar, fordi dette utgjør bunnen til den første søylen i formasjonen.

I det andre eksempelet (figur 4) bør posisjonen lukkes ved kurs 3152,5 dollar, fordi dette er kursnivået til toppen i den første søylen som ble dannet i formasjonen.

Med et stop loss som ligger tett på din inngang minimerer du risikoen betraktelig.

Du kan lukke en posisjon ved å trykke på krysset, enten utenfor posisjonen i listen over åpne posisjoner eller direkte i grafvinduet. Du

får da opp et vindu hvor du skal bekrefte ved å klikke på «Close Position».

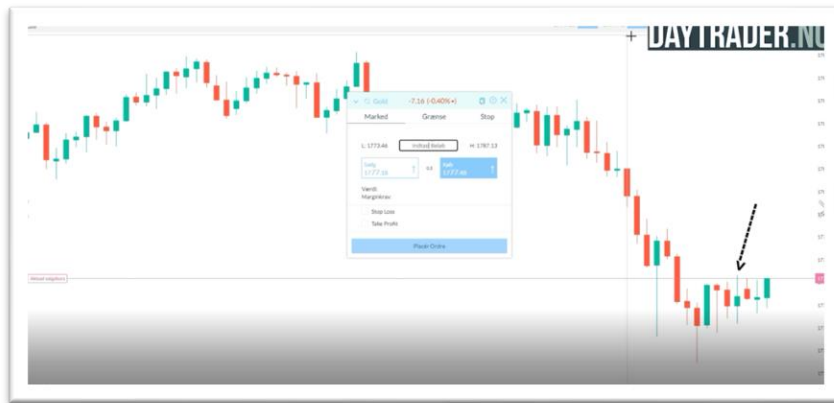
Vi oppsummerer «inside bar»-strategien slik:

1. [Åpne nettmegleren Markets](#) og finn frem til en CFD-kontrakt du vil handle, f.eks. US 500 (S&P 500).
2. Vær sikker på at du har valgt candlesticks som grafvisning.
3. Sett grafens tidsintervall til 15 minutter
4. Vær klar når de amerikanske børsene åpner kl. 15.30 norsk tid.
5. Vent til det oppstår en «inside bar», hvor den seneste søylen er mindre enn/omsluttes av den forrige. Husk å handle i tidsrommet 15.30 – 22.00.
6. Kjøp eller selg (short) når kursen beveger seg over/under den første søylen i «inside bar»-formasjonen.
7. Sett et automatisk stop loss eller vær klar til å lukke posisjonen manuelt hvis kursen går motsatt og ender over/under toppen/bunnen av den første søylen i formasjonen.
8. Lukk posisjonen og ta gevinsten før børsen stenger kl. 22.00 norsk tid.

Strategien kan også benyttes på andre indekser, råvarer eller valutakryss. Handler du eksempelvis valuta behøver du ikke å følge børsens åpningstider like slavisk, så her kan

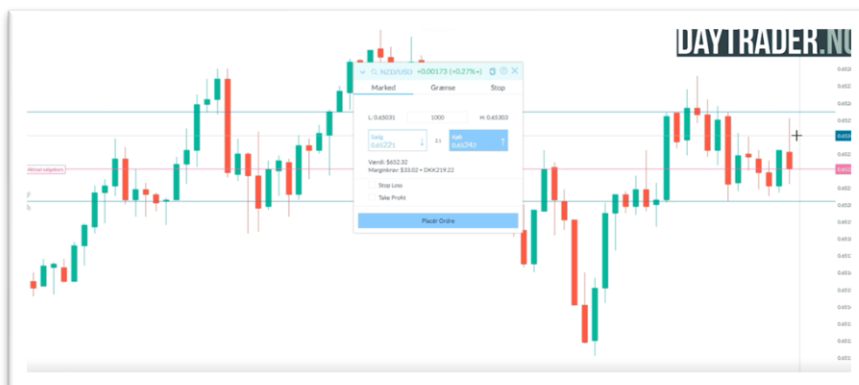
du godt handle før kl. 15.30 eller etter kl. 22.00. Strategien kan også forfines videre i det uendelige, for eksempel ved å legge et såkalt glidende gjennomsnitt over kursen og kun åpne en posisjon hvis gevinsten følger retningen på det glidende gjennomsnittet. Les mer om glidende gjennomsnitt på daytrader.no.

I videoen nedenfor kan du se et eksempel på en profitabel «inside bar»-handel.

Videoen viser et eksempel på en profitabel handel basert på "inside bar"-strategien. Hvis du leser e-boken på PC-en kan du trykke direkte på videoen. Alternativt kan du inntaste denne URL-en: <https://youtu.be/ajXs5PlzAUE>

Den følgende videoen er et eksempel på en tapende «inside bar»-handel.

Videoen viser et eksempel på en tapende handel basert på "inside bar"-strategien. Hvis du leser e-boken på PC-en kan du trykke direkte på videoen. Alternativt kan du inntaste denne URL-en: <https://youtu.be/czLuGc0MNBm>

Tips: Det er ikke nødvendig å sitte klistret til skjermen og vente på det riktige kursnivået. Du kan be handelsplattformen om å administrere posisjonene dine automatisk. Det gjør du ved å klikke på «Limit» eller «Stop» i handelsvinduet når du trader hos Markets.

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

Her kan du inntaste kursnivået hvor du ønsker å åpne en posisjon («buy» eller «sell»).

Det finnes fire ulike ordretyper hos [Markets](#).

Buy Limit: Kjøpsordre som plasseres under nåværende markedspris.

Buy Stop: Kjøpsordre som plasseres over nåværende markedspris.

Sell Limit: Short-ordre som plasseres over nåværende markedspris.

Sell Stop: Short-ordre som plasseres under nåværende markedspris.

Du kan også sette stop losses, som automatisk lukker posisjonene dine. Det gjør du ved å markere det lille vinduet utenfor «Stop Loss» i handelsvinduet. Denne funksjonen er viktig å benytte for å unngå å overse store prisfall/-stigninger, som i sin tur kan føre til at du taper mer enn du hadde regnet med. Du kan sette stop loss etter prisenivå («rate»), pips, prosent eller tap i valgt valuta. Det siste alternativet angir hvor mye du maksimalt vil tillate og tape før posisjonen lukkes automatisk.

Du kan gjøre nøyaktig det samme hvis du vil sikre gevinst dersom kursen stiger. Her skal du markere det lille vinduet utenfor «Take Profit» og deretter velge hvilket alternativ du vil benytte til gevinstsikringen.

Hvis du velger å aktivere «Stop Loss»- og/eller «Take Profit»-funksjonene, lukkes posisjonene dine automatisk uansett om du står på golfbanen eller sitter på kontoret.

Funksjonene kan begge ses på som en form for sikkerhetsseler og er en god hjelp til risikostyringen. Du må imidlertid være oppmerksom på at uvanlig store markedsutsving kan bety at «Stop Loss»- og «Take Profit»-ordre kan bli forbigått. Som regel vil posisjonene dine likevel lukkes i et område ikke alt for langt unna der hvor du satte ordrene.

4 ordretyper hos Markets

Slik åpner du en konto hos nettmegleren Markets

1. Gå inn på [Markets](#) og trykk på «Create Account». Fyll ut feltene med e-postadresse og ønsket passord. Velg kontotype og valuta, og bekreft med å klikke «Create Account».

2. Nå kan du velge om du vil starte med en demokonto eller om du vil trade for ekte penger med det samme. Deretter har du adgang til grafer og verktøy. Via menyknappen øverst i høyre hjørne kan du når som helst skifte mellom de to kontoene.
3. Hvis du skifter til en ekte konto, blir du bedt om å fullføre registreringen din. Det gjør du ved å sende inn forskjellige dokumenter som bekrefter hvem du er.

Markets er en EU-registrert nettmegler som må leve opp til en rekke krav fra EU i bekjempelsen av svindel, hvitvask, etc. Dette er årsaken til at nettmegleren ber om de ulike dokumentene.

Markets krever at du sender inn ID, som bekrefter at du er den du utgir deg for, og et dokument som bekrefter adressen din (f.eks. strøm- eller telefonregning). Du skal naturligvis også oppgi fullt navn, adresse, telefonnummer etc.

ACCOUNT REGISTRATION

1 Personal Information > 2 Tax Information > 3 Financial Information > 4 Trading Experience > 5 Financial Knowledge

First Name ____	Address ____	Country Norway
Last Name ____	ZIP Code/Postcode ____	Citizenship Norway
Phone +47 ____	City ____	
Date of Birth Day Month Year		

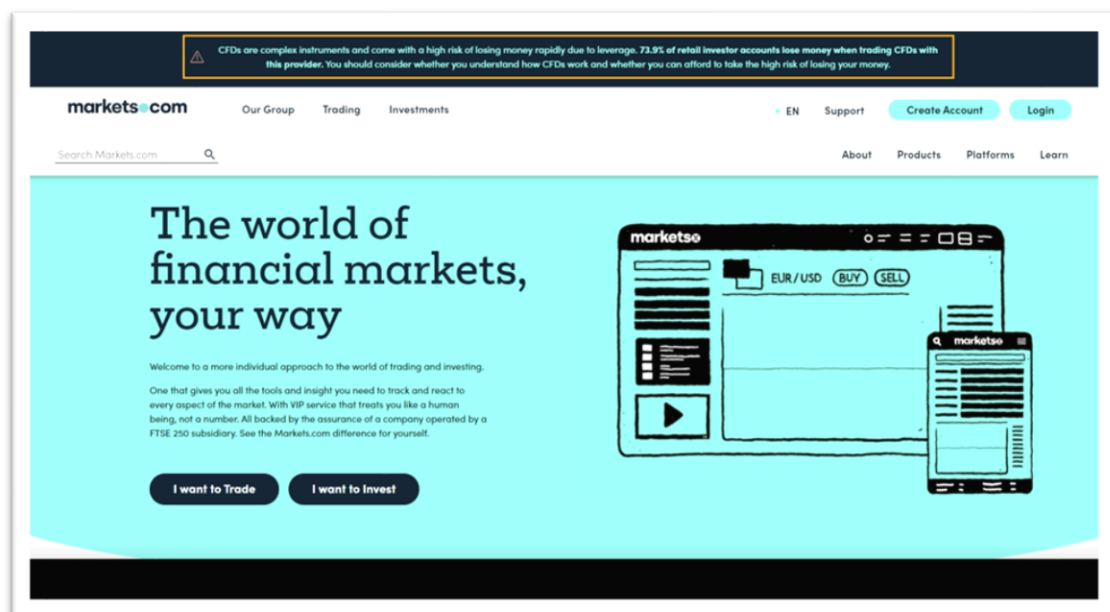
Need help? [We're right here](#)

Safecap Investments Limited, CySEC regulated, license number 092/08

Next

Du må også svare på noen spørsmål som bekrefter at du vet hva det vil si å handle aktivt. Derfor er det viktig at du vet hva du driver med før du åpner en konto og svarer på spørsmålene. Hvis du har behov for å lære mer om CFD-handel før du fullfører registreringen, kan du lese [denne forklarende artikkelen](#).

Videoen nedenfor viser hvordan du åpner en konto hos [Markets](#). Hvis du leser e-boken på PC-en, kan du trykke direkte på videoen. Alternativt kan du inntaste denne URL-en: <https://youtu.be/CQBafIbODuE>

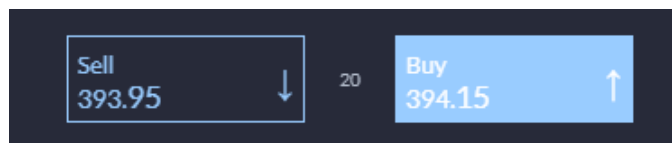

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

Omkostninger

Når du handler CFD-kontrakter betaler du ikke kurtasje. Handelsomkostningene kommer i stedet til uttrykk gjennom et såkalt spread. Spreadet er forskjellen mellom kjøps- og salgspris på det tidspunktet du handler.

Vi bruker igjen et Tesla-eksempel til å illustrere:

Bildet ovenfor er hentet fra [handelsplattformen til Markets](#). Her kan du se at du kan selge en Tesla-CFD til 393,95 dollar og kjøpe den til 394,15 dollar. Du betaler forskjellen mellom de to prisene (0,20 dollar) til Markets, altså 0,05 %, for å kjøpe én Tesla-CFD.

Velger du i tillegg å beholde posisjonen din over natten, påløper ytterligere handelsomkostninger. Du kan se rentesatsene per natt under «Key Statistics»-fanen.

Trading Conditions	
Minimum Trade Size	1 Units ⓘ
Overnight Interest (Buy)*	-0.0076% ⓘ
Overnight Interest (Sell)*	-0.0063% ⓘ
Overnight Interest Time	21:00 (GMT -) ⓘ

Som du kan se koster det 0,0076 % av posisjonen din per natt hvis du kjøper og 0,0063 % hvis du shorter.

Dette er forholdsvis små beløp, men likevel noe du skal være oppmerksom på hvis du beholder posisjonen din i uker eller måneder. CFD-handel er først og fremst beregnet til kortsiktige handler.

Litt om risiko og ansvar

Når du åpner en konto hos en [CFD-megler som Markets](#), er du nødt til å ta stilling til hvorvidt du ønsker å være en aktiv trader og handle med CFD-kontrakter. Du bør også være klar over at CFD-er, som alle andre investeringsformer, er forbundet med en risiko for å tape penger.

Markets drives av Safecap Investments Ltd (Safecap). Nettmegleren er omfattet av den EU-baserte finanslovgivningen, som blant annet inkluderer minimumsbeskyttelse av private investorer. Markets har naturligvis tillatelse til å drive finansiell virksomhet i Norge.

Når du åpner en konto hos en EU-godkjent nettmegler, sier loven at du har krav på å orienteres om risikoen forbundet med CFD-produkter. Dette skyldes at CFD-er er gearede produkter, noe vi har vært innom tidligere i e-boken. En gearet investering gir mulighet

CFD-er til gearing og shorting er komplekse instrumenter forbundet med høy risiko. Mellom 60-80 % av private investorer taper penger når de handler CFD-er. Du bør aldri handle for mer penger enn du har råd til å tape. Husk også at du tilegner deg kunnskap om instrumentene og risikoene forbundet med dem før du begynner å handle. Søk gjerne hjelp hos uvildige tredjeparter. Kontakt oss på support@daytrader.no hvis du har spørsmål eller henvendelser.

for større gevinster, men risikoen for tap øker samtidig tilsvarende. Denne risikoen må du gjøre deg kjent med før du begynner å handle.

60-85 % av alle private investorer taper penger når de handler CFD-er. Vurder derfor nøye om dette er noe for deg, og invester aldri for mer enn du har råd til å tape. Det finnes måter å minimere risikoen på, eksempelvis ved å benytte stop loss.

Hvis du ikke forstår risikoen som er forbundet med CFD-handel, anbefaler vi at du søker ekstern rådgivning.

Innholdet i denne e-boken er laget med et ønske om å utdanne og må ikke ses på som noen form for investeringsråd. Historisk avkastning er aldri garanti for fremtidige resultater. Dette gjelder alle strategier som baserer seg på analyse av historiske kursgrafer.

Vær oppmerksom på at daytrader.no mottar provisjon og/eller betaling fra handelsplattformene nevnt i denne e-boken. Vi samarbeider imidlertid kun med tillitsfulle nettmeglere, og vi forsøker å lage objektivt innhold på lik linje med hva du finner hos andre profesjonelle medier.

Husk at du alltid kan kontakte oss på support@daytrader.no.